

Procés contra el comte d'Empúries

L'historiador **Ramon Rosselló** recull en un llibre el primer i suposadament únic procediment per sodomia de la Corona d'Aragó en què el rei, en aquest cas Jaume II, va dirigir les declaracions fetes pels testimonis com si fos el jutge d'instrucció

AINA VIVES

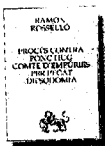
● Quasi 700 anys després que el rei en Jaume II iniciés el procés contra Ponç Hug V, comte d'Empúries, acusat de practicar la sodomia, l'editor mallorquí Lleonard Muntaner ha donat l'oportunitat a l'investigador Ramon Rosselló perquè publicés el text íntegre.

Del procés obert per Jaume II contra Ponç V d'Empúries l'any 1311 ha quedat un text esferèndor, que corrobora el poder que sempre ha tingut el sexe com a arma de repressió i de domini. Encara que, l'any 1292, el comte d'Empúries assistí a les Corts de Barcelona, un any després trencà les relacions que mantenia amb Jaume II, en part a causa de l'amistat que tenia amb Frederic II de Sicília. Això desencadenà una afecció lluita amb el monarca. Jaume II arribà a construir el castell de Montgrí, a la frontera del comtat i en un moment en què el comte havia prohibit fer fortificacions.

En vista d'aquestes agressions, Ponç V va respondre prenent mesures, que els historiadors qualifiquen d'abusives, contra la Corona, com ara desviar el curs del Ter en perjudici d'algunes viles reials i episcopals, o impedir la circulació de la moneda reial pels seus dominis.

En l'entramat d'aquesta lluita té lloc l'obertura del procés que el mateix rei dirigí contra el comte per pecat de sodomia i que els historiadors consultats, entre els quals s'inclou l'autor del llibre, desconeixen com acabà. En aquell temps, els acusats de pecat de sodomia eren cremats a la foguera; ho va ser el gran mestre templar Jacques de Molay l'any 1314.

Aquest és, doncs, un procés marcat clarament per la disputa política que ara l'historiador Ramon Rosselló, emprès per l'editor Lleonard Muntaner, ha decidit fer sortir a la llum. També s'ha de dir que l'investigador felicitser s'ha limitat a transcriure les crues declaracions realitzades per cinc

«PROCÉS CONTRA PONÇ HUG, COMTE D'EMPÚRIES, PER PECAT DE SODOMIA»
Autor: RAMON ROSSELLÓ
Edició: LLEONARD MUNTANER
Pàgines: 67

Aquesta no és la primera vegada que Ramon Rosselló publica el procés que se seguí contra Ponç V d'Empúries per pecat de sodomia, encara que si el que és el primer cop que se'n reproduïx el text íntegre. A l'homosexualitat a Mallorca a l'edat mitja, Rosselló ja en reproduïx alguns fragments.

El rei Jaume II, atorgant els privilegis de Mallorca, en una pintura dels segles XIII-XIV.

«Bandera de Catalunya» escenifica la fi del comtat d'Empúries

● Una colla de veïns de Bellcaire d'Empordà, un poble del Baix Empordà, escenifiquen cada Divendres Sant, des de fa 25 anys, l'obra de teatre *Bandera de Catalunya. La fi del comtat d'Empúries*. Aquesta representació evoca els últims 300 anys del comtat d'Empúries, des que l'etapa més gloriosa i fins a l'acabament de la dinastia original que tingué lloc en temps de Ponç V (1313-22), conegut com a *Magaül*.

L'obra, escrita per l'andorrà Esteve Albert, també fa una lleugera referència al

procés que se seguí contra Ponç V d'Empúries. Mercè Font, que en porta la direcció des de fa 12 anys, comenta que l'obra tracta «molt entre línies l'homosexualitat de Ponç V». Tant és així que ella i el seu còs Albert Font, que fa de narrador, que ens posaren al capdavant de la representació hagueren de consultar llibres d'història per poder entendre aquest quadre en concret. «Lavors ens vam adonar que Ponç V era homosexual», assenyalà Mercè Font. Això no obstant, afirma que les tendències

sexuals de Ponç V són desconegudes per la gran majoria d'actors i veïns de Bellcaire d'Empordà. Cap al final de l'obra, es fa referència al suposat assassinat de l'hereu de Ponç V, Hug, a mans de l'amant del comte, Pere de Xesa. Llavors apareix Ramon d'Empúries, encle del prior dels hospitalers de Catalunya, parlant amb el cap dels sofists del castell de Bellcaire, Verguer. Aquell s'ofereix per aclarir l'assassinat, però Ramon d'Empúries li diu no cal que grati massa perquè al final sortirà Ponç V.